

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки
Факультет педагогічної освіти та соціальної роботи
Кафедра соціальної роботи та педагогіки вищої школи

СИЛАБУС
нормативної навчальної дисципліни
«Теорія навчання та виховання»
(назва дисципліни)
підготовки _____ **бакалавра**
(назва освітнього рівня)
Спеціальності _____ **231 Соціальна робота**
(шифр і назва спеціальності)
освітньо-професійної програми Соціальна педагогіка, соціально-виховна робота

Луцьк – 2021

Силабус навчальної дисципліни **«Теорія навчання та виховання»** підготовки бакалавра, галузі знань 23 Соціальна робота, спеціальності 231 Соціальна робота, за освітньо-професійною програмою Соціальна педагогіка, соціально-виховна робота.

Розробник: О.В. Белкіна-Ковальчук, кандидат педагогічних наук, доцент

Силабус навчальної дисципліни затверджено зі змінами та доповненнями на засіданні кафедри соціальної роботи та педагогіки вищої школи протокол № 2 від 15 вересня 2021 р.

Завідувач кафедри:

доц. Чернета С. Ю.

© Белкіна-Ковальчук О.В., 2021 р.

І. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни
Денна / заочна форма навчання	231 Соціальна робота 231 Соціальна робота перший (бакалаврський) рівень за освітньо- професійною програмою Соціальна педагогіка, соціально- виховна робота	Професійної підготовки
Кількість годин / кредитів _150_/_5_		Рік навчання 1
		Семестр 1- ий
		Лекції - 36 год.
ІНДЗ: € /		Практичні (семінарські) - 36 год.
		Самостійна робота- 68 год.
		Консультації - 10 год.
	Форма контролю: екзамен	
Мова навчання - українська		

ІІ. Інформація про викладача

Белкіна-Ковальчук О.В., кандидат педагогічних наук, доцент

Посада доцент кафедри соціальної роботи та педагогіки вищої школи

Електронна пошта: belkinakovalchuk@gmail.com

Дні занять <http://194.44.187.20/cgi-bin/timetable.cgi?n=700>

ІІІ. Опис дисципліни

1. Анотація курсу. Навчальна дисципліна «Теорія навчання та виховання» належить до дисциплін циклу професійної підготовки першого (бакалаврського) рівня галузі знань 231 Соціальна робота, спеціальності 231 Соціальна робота, освітньо-професійної програми Соціальна педагогіка, соціально-виховна робота. Дисципліна вивчається студентами на І курсі в першому семестрі. Формою контролю є екзамен. На вивчення дисципліни відведено 5 кредитів (150 годин), у тому числі: 36 годин лекційних, 36 год. практичних, 10 год. консультацій та 68 год. самостійної роботи.

Зміст навчальної дисципліни відображає особистісно-орієнтований підхід до вивчення педагогіки й відповідає сучасним суспільним потребам. Навчальний матеріал структуровано так, щоб розкрити специфіку теорії виховання та навчання особистості в контексті майбутньої професійної діяльності й мотивувати майбутніх соціальних працівників до пошуку оптимальних способів організації виховної діяльності людини, незалежно від її статусу, стану та місця навчання.

Навчальна дисципліна «Теорія навчання та виховання» розкриває теоретичні аспекти виховання як цілісного освітнього процесу, його структуру, мету і завдання, закономірності, зміст, методи, форми, засоби,

умови формування особистості людини, а також навчання й підготовленості до успішного виконання професійної діяльності. Зокрема, акцентовано увагу на тому, що володіючи новітніми технологіями виховання та навчання, майбутні соціальні працівники зможуть суттєво вплинути на створення в закладах соціальної сфери (в тому числі й в освітніх) розвивального освітнього середовища та сприяти актуалізації внутрішніх резервів особистості для повноцінної творчої самореалізації в усіх сферах життєдіяльності.

2. Мета і завдання дисципліни

Мета та завдання навчальної дисципліни полягають у формуванні в майбутніх соціальних працівників *інтегральної компетентності* - здатності розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у соціальній сфері або у процесі навчання, що передбачає застосування певних теорій та методів соціальної роботи і характеризується комплексністю та невизначеністю умов. та *загальних компетентностей*: ЗК 2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя. ЗК 3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. ЗК 6. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності. ЗК 7. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово. ЗК 10. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

У процесі вивчення дисципліни «Теорія навчання та виховання» мають бути сформовані такі *фахові компетентності*: ФК 2. Здатність прогнозувати перебіг різних соціальних процесів. ФК 4. Здатність до аналізу соціально-психологічних явищ, процесів становлення, розвитку та соціалізації особистості, розвитку соціальної групи і громади. ФК 14. Здатність до застосування методів менеджменту для організації власної професійної діяльності та управління діяльністю соціальних робітників і волонтерів, іншого персоналу. ФК 16. Здатність дотримуватися етичних принципів та стандартів соціальної роботи.

Викладання навчальної дисципліни передбачає поєднання інтерактивних і традиційних форм навчання з елементами електронного навчання, в якому використовуються спеціальні інформаційні технології, такі як відео, інтерактивні елементи, онлайн консультування тощо.

3. Програмні результати навчання:

ПРУ4. Аналізувати соціально-психологічні процеси в малих та великих групах. ПРУ6. Демонструвати уміння креативно вирішувати проблеми та приймати інноваційні рішення, мислити та застосовувати творчі здібності до формування принципово нових ідей. ПРУ8. Виявляти сильні сторони та залучати особистісні ресурси клієнтів, ресурси соціальної групи і громади

для розв'язання їх проблем, виходу із складних життєвих обставин. ПРУ 9. Забезпечувати інклюзивні процеси, виявляти особливості та шляхи покращення життєдіяльності дітей та молоді з інвалідністю у соціальному середовищі. ПРАіВ 4. Самостійно визначати ті обставини, у з'ясуванні яких потрібна соціальна допомога. ПРАіВ 6. Застосовувати методи менеджменту для організації власної професійної діяльності та управління діяльністю соціальних робітників і волонтерів, іншого персоналу. ПРАіВ8. Демонструвати толерантну поведінку, виявляти повагу до культурних, релігійних, етнічних відмінностей, розрізняти вплив стереотипів та упереджень.

Очікувані програмні результати навчання є відображенням набутих *знань* студентів про: сутність понять «виховання», «навчання», «процес виховання», «процес навчання», «виховна робота» тощо; мету виховання, ідеал виховання, етапи процесу виховання; закономірності та принципи виховання; методи виховання їх характеристики; про форми організації виховної та навчальної діяльності; про результативність виховного процесу, критерії вихованості школярів та молоді; про підходи до організації виховної роботи; про структуру виховного процесу; про структуру навчання, про сутність та специфічні особливості української національної системи виховання; організації процесу виховання/навчання, здійсненні підбору змісту та методів виховної чи навчальної роботи;

сформованих *умінь володіти*: понятійним апаратом з теорії навчання та виховання; навичками самовиховання, саморозвитку, самовдосконалення; методами діагностики та самодіагностики рівня сформованості професійно значимих якостей особистості;

набуття соціальних навичок (soft-skills): організовувати комунікацію на засадах студентоцентризму; взаємодіяти у навчально-виховній діяльності; проявляти ініціативність, активність та самодіяльність в ході проведення фрагментів виховних справ і організації навчання; виявляти автономність і відповідальність у розробці навчально-методичного забезпечення виховної роботи та навчання.

4. Структура навчальної дисципліни.

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Практ ичні.	Сам. роб.	Конс.	*Форма контролю / Бали
Змістовий модуль 1. Теоретичні основи організації навчання та виховання						
Тема 1. Педагогіка як наука. Сутність процесу виховання, структура, етапи. Зміст, закономірності та принципи	16	4	2	10		ІРС/РМГ/ 2

виховного процесу.						
Тема 2. Компоненти виховання. Методи виховання. Класифікація методів виховання. Форми організації виховного процесу. Класифікація форм виховного процесу.	23	8	4	10	1	IPC/PMГ/4
Тема 3. Організація процесу навчання. Методи навчання. Форми організації навчання. Оцінювання і контроль знань.	23	8	4	10	1	IPC/PMГ/4
Разом за модулем	62	20	10	30	2	10
Змістовий модуль 2. Практичні аспекти організації навчання та виховання						
Тема 4. Особистість і колектив. Колективні творчі справи. Інноваційні технології виховання та навчання.	50	8	16	22	4	IPC/PMГ/16
Тема 5. Діагностування результатів навчання та виховання.	38	8	10	16	4	IPC/PMГ/10
Разом за модулем 2	88	16	26	38	8	26
Види підсумкових робіт:						Бал
Модульна контрольна робота (МКР1+МКР2)					30+30	60
ІНДЗ – презентація реалізації одного із методів (чи форми) навчання / виховання (за вибором студента)						4
Інше (вказати) – ДС, ДБ, Б, Л, Т, А, РЗ, РМ: макс.бал за пр.заняття - 2; 2 x 18 = 36						36
Всього годин / Балів	150	36	36	68	10	100

*Форма контролю: ДС – дискусія, ДБ – дебати, Т – тести, ТР – тренінг, РЗ/К – розв’язування задач/кейсів, ІНДЗ/ІРС – індивідуальне завдання/індивідуальна робота студента, РМГ – робота в малих групах, МКР/КР – модульна контрольна робота/ контрольна робота, Р – реферат, а також аналітична записка, аналітичне есе, аналіз твору тощо. У випадку набору студентів менше 15 (малокомплектна група) кількість аудиторних годин зменшується вдвічі. Теми не розглянуті аудиторно опрацьовуються студентами самостійно.

5.Завдання для самостійного опрацювання.

Провідним завданням самостійної роботи є набуття студентами навичок самостійного усвідомленого опрацювання педагогічних інформаційних джерел та оволодіння практичними навичками. Самостійна робота передбачає напрацювання студентами змісту відповідей на конкретні запитання, які не розглядаються на практичних заняттях. А також містить завдання практичного характеру. Обсяг самостійної роботи визначається певною конкретною кількістю годин, передбачених навчальним планом.

Змістовий модуль 1. Теоретичні основи організації навчання та виховання

Тема 1. Педагогіка як наука. Сутність процесу виховання, структура, етапи. Зміст, закономірності та принципи виховного процесу. – 10 год.

1. Опорний конспект аналізу закономірностей та принципів виховання.
2. Опрацювати Закон України «Про освіту», виписати завдання виховання підростаючого покоління.
3. Опрацювати Концепцію національного виховання, виписати положення про сутність національного виховання, зміст загальнолюдських і національних морально-духовних цінностей.
4. Ознайомитись з працею В.Сухомлинського «Проблеми виховання всебічно розвиненої особистості» і виписати тези про розуміння сутності всебічного виховання.
5. Користуючись різними науковими джерелами, виписати моральні якості особистості, які характеризують менталітет українського народу.

Тема 2. Компоненти виховання. Методи виховання. Класифікація методів виховання. Характеристика груп методів виховання. Форми організації виховного процесу. – 10 год.

1. Основні орієнтири виховання та напрями виховної роботи.
2. Поняття методу виховання; їх класифікація.
3. Ціннісне виховання особистості до праці. Зміст, мета, завдання, шляхи реалізації трудового виховання.
4. Народна педагогіка про трудове виховання.
5. Система та елементи профорієнтації. Професіограма.
6. Вивчення особистості з метою профорієнтації.
7. Ціннісне ставлення до культури, природи, мистецтва (Зміст, мета, завдання, шляхи реалізації естетичного, екологічного та економічного виховання).
8. Ціннісне ставлення до себе, людей, сім'ї, родини (зміст, мета, завдання, шляхи реалізації правового, фізичного, статевого, патріотичного виховання).
9. Вимоги до відбору змісту виховної роботи.

Тема 3. Організація процесу навчання. Методи навчання. Форми організації навчання. Оцінювання і контроль знань. – 10 год.

1. Поняття навчання: сутність, структура, функції.
2. Поняття методу навчання. Класифікація методів навчання.
3. Характеристика форм організації навчання.
4. Вимоги до оцінювання знань.
5. Типи контролю. Форми контролю. Вимоги до організації контролю.

Змістовий модуль 2. Практичні аспекти організації навчання та виховання.

Тема 4. Особистість і колектив. Колективні творчі справи. Інноваційні технології виховання та навчання. - 22 год.

1. Підготувати мікрОВикладання різних форм ознайомлення школярів з професією.
2. Випишіть з українських фольклорних джерел приклади ставлення народу до праці. Її роль в житті людини.
3. Описати професіограму своєї майбутньої спеціальності.
4. Розробити програм у самовиховання.
5. Проаналізувати зміст, завдання та шляхи реалізації: 1 підгрупа - морального, естетичного, екологічного, статевого виховання; запропонувати фрагмент використання інтерактивного методу з вказаних напрямів виховання; 2 підгрупа – розумового, фізичного, патріотичного, правового виховання.
6. Охарактеризувати методи формування суспільної свідомості, їх характеристика.
7. Охарактеризувати методи формування суспільної поведінки дитини, їх характеристика.
9. Народна педагогіка про методи виховання.
10. Проаналізувати методи навчання. Визначити основні ознаки інтерактивних методів навчання. Навести приклади.
11. Змодельовати розгорнуту структурно-логічну схему класифікації методів виховання та навчання.

Тема 5. Діагностування результатів навчання та виховання. – 16 год.

1. Методи психолого-педагогічних досліджень.
2. Особливості педагогічного діагностування.
3. Результати навчання та виховання: спільні ознаки та відмінності.
4. Описати підходи вчених до визначення рівнів вихованості школярів.
5. Підібрати педагогічні задачі з вирішення проблем морального виховання (2-3 задачі); естетичного виховання; трудового виховання тощо.
6. Проаналізувати вимоги до оцінювання знань учнів.
7. Навести приклади психодіагностичних методик діагностування рівня вихованості особистості.
8. Критерії оцінювання вихованості особистості.

IV. Політика оцінювання

Відвідування занять дає можливість отримати задекларовані загальні та фахові компетентності, вчасно і якісно виконати завдання.

Для усвідомленого й системного засвоєння курсу необхідною є систематична навчально-пізнавальна робота студентів в усіх видах і формах її організації: лекції, практичні заняття, консультації, самостійна робота.

Аудиторні заняття переважно проводяться у вигляді лекцій, найчастіше – проблемних лекцій; практичних занять – з використанням інтерактивних методів: бесіда, дебати, дискусія, «асоціативний куш», проєктна діяльність, моделювання та робота в малих групах.

На практичному занятті студенти презентують конкретну проблему, вчаться дискутувати, аргументовано доводити свою точку зору; об'єктивно оцінювати власні знання й уміння, а також, як експерти – знання своїх колег-одногрупників.

Актуальним в оцінюванні є участь студентів у вебінарах, тренінгах, у конференціях та інших заходах і формах поглиблення знань, набуття практичних умінь і навичок, підвищення кваліфікації. Студенти на практичних заняттях презентують власні здобутки.

Проблему індивідуального навчально-дослідного завдання (ІНДЗ) студенти вибирають самі й досліджують її самостійно під керівництвом викладача. Як правило, індивідуальні завдання виконуються окремо кожним студентом – розробляється індивідуальна презентаційна програма реалізації одного із методів або однієї із форм організації навчання чи виховання (за вибором студента). Підготовлена студентом презентація подається в аудиторії з застосуванням технічних засобів, мультимедіа, відео тощо.

Модульна контрольна робота містить запитання, які дають можливість оцінити знання студентів з теоретичних положень курсу й певною мірою їх готовність до практичної діяльності.

Оцінювання здійснюється за 100-бальною шкалою відповідно до Положення про оцінювання навчальних досягнень студентів за кредитно-модульною системою.

Оцінювання знань студентів здійснюється шляхом проведення контрольних заходів, зокрема, поточного контролю, виконання індивідуального навчально-дослідного завдання, модульної контрольної роботи й підсумкового контролю у формі екзамену.

Студент зобов'язаний оволодіти системою знань з теорії навчання та виховання і певними педагогічними вміннями. З цією метою кожен студент має виконати всі передбачені силабусом форми робіт, здати або перездати теми пропущених занять.

Обов'язковими є:

1) презентація розробленої авторської програми реалізації одного із методів чи форм організації навчання або виховання (за вибором студента) (**максимально 4 бали**);

2) задача завдання по темі, передбаченій силабусом (**5 тем**, на їх вивчення відводиться 18 практичних занять, на кожному з яких студент може отримати максимум **2 бали**);

3) написання МКР (їх 2, після вивчення двох змістових модулів), кожна з яких оцінюється **30 балами**;

4) у випадку наявності у студентів підтвердження участі ними у тому чи іншому заході з метою підвищення кваліфікації **додатково** додається ще **5 балів**.

Зарукування результатів формального, неформального та інформального навчання здійснюється відповідно до Положення про визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті у Волинському національному університеті імені Лесі Українки <https://vnu.edu.ua/uk/normativno-pravova-baza>.

Відвідування практичних занять є обов'язковим. У форс-мажорних ситуаціях навчання може проходити також в он-лайн формі (за погодженням з деканатом).

Пропущені заняття та незадовільні оцінки мають бути обов'язково відпрацьовані (за графіком консультацій). Завдання, які не виконані своєчасно без поважних причин, оцінюються нижчою кількістю балів (на 1-2 бали).

До початку залікової сесії студенти повинні виконати всі підсумкові контрольні заходи і отримати відповідну кількість балів.

V. Підсумковий контроль

Тестові завдання для поточного й підсумкового контролю

Теорія виховання

1. Моральність людини включає: 1) моральні погляди; 2) моральні переконання; 3) морально-етичні бесіди; 4) моральну поведінку.

2. Твердження, що в українській етнопедагогіці вихованість людини передусім оцінюється гуманізмом: 1) правильне; 2) неправильне.

3. Вивчення та аналіз педагогічної літератури, різних підходів до процесу навчання є уміннями: 1) проєктивними; 2) гностичними; 3) конструктивними; 4) комунікативними; 5) організаторськими.

4. Найголовнішою умовою формування колективу є наявність: 1) традицій; 2) суб'єкта управління; 3) активу; 4) спільної корисної діяльності; 5) відносини взаємозалежності.

5. Твердження, що в розвитку особистості вихованця основну роль А. Макаренко відводив педагогу-вихователю та колективу: 1) правильне; 2) неправильне.

6. Головна мета формування у школярів світогляду полягає в тому, щоб надати допомогу в: 1) опануванні складними філософськими теоріями; формуванні орієнтирів для самостійних дій у складному світі; поглибленні обізнаності з багатьма галузями науки; 2) збагаченні духовного життя дитини.

7. Основними функціями світогляду є: 1) інформаційно-відображальна, оцінююча й духовна; 2) інформаційно-відображальна, оцінююча, орієнтаційна; 3) інформаційно-відтворювальна, духовна й наукова.

8. В основі педагогічних умов формування наукового світогляду школярів є положення про те, що факти світоглядного характеру повинні: 1) подаватись у художній формі; 2) не суперечити теоретичним висновкам; 3) відображати пізнавальні інтереси дітей.

9. Твердження, що між віком і розвитком людини існує залежність: 1) правильне; 2) неправильне; 3) частково правильне.

10. Народна мудрість стверджує: «Без ..., як без руки – ні хати не зробиш, ні сіна не скошиш» 1) розуму; 2) господаря; 3) толоки; 4) настрою; 5) сили; 6) господині.

11. Створення ситуації, за якої в учнів виникають нові, сильні почуття, прагнення до перебудови особистості, називається методом: 1) вправлення; 2) вибуху; 3) вимоги; 4) стимулювання; 5) переключення; 6) прикладу.

12. Сукупність певних знань про світ називається: 1) світоглядом; 2) світорозумінням; 3) світосприйманням; 4) наукою.

13. Твердження, що повна система трудового виховання в школі складається з таких елементів: трудового навчання, організації різних видів дитячої праці, політехнічної освіти: 1) правильне; 2) неправильне.

14. Стійка суспільна позиція особистості, що складається в результаті світоглядної основи, домінуючих мотивів поведінки і проявляється як властивість особистості в різних умовах і обставинах називається: 1) моральним почуттям; 2) моральною свідомістю; 3) моральною спрямованістю.

15. Основну мету виховання дитини народна педагогіка бачить у тому, щоб: 1) навчати й виховувати на національному ґрунті; 2) навчити кожного бути людиною; 3) забезпечити всебічний розвиток особистості у відповідності з її природними можливостями; 4) максимально розвинути інтелектуальні можливості.

16. Твердження, що формування моральної свідомості та поведінки школярів єдиний, нерозривний процес: 1) правильне; 2) неправильне.

17. Твердження, що мораль і політика – це дві різні форми регуляції суспільної діяльності та свідомості: 1) правильне; 2) неправильне.

18. Думки, погляди, переконання, ідеали – це ... світогляду: 1) функції; 2) структурні елементи; 3) властивості; 4) різновиди.

19. Твердження, що за Конституцією України людина, її життя і здоров'я, честь і гідність, недоторканість і безпека визначаються найвищою соціальною цінністю: 1) правильне; 2) неправильне; 3) частково правильне.

20. Головною спрямованістю покарання є його вплив на зміну: 1) вчинків і дій дитини; 2) моральних якостей; 3) орієнтацій дитини; 4) свідомості дитини.

21. Твердження, що вчитель може зізнатись учням у необізнаності в питанні, яке вони йому поставили, є педагогічно виправданим: 1) правильне; 2) неправильне; 3) частково правильне.

22. Член групи, здатний у значимих ситуаціях виявляти суттєвий вплив на поведінку решти учасників (практично керувати ними) називається: 1) активістом; 2) лідером; 3) альтруїстом; 4) конформістом.

23. Найголовнішим критерієм правильної побудови календарного плану виховної роботи є: 1) негромізdkість; 2) можливість контролю передбачених дій; 3) реальність; 4) відповідність змісту плану меті та завданням виховної роботи; 5) здійснення особистісно-діяльнісного підходу.

24. Виберіть найбільш повне визначення колективу: 1) група людей, у якій є вимоги до кожного члена, наявні органи управління і готовність

допомогти один одному; 2) група людей, об'єднана соціально значимою метою, діяльністю, організацією цієї діяльності, яка має спільні виборчі органи, характеризується згуртованістю, спільною відповідальністю, взаємною залежністю при безумовній рівності всіх членів у правах і обов'язках; 3) група людей, які об'єднані спільною діяльністю, що не суперечить загальнолюдським цінностям і характеризується гуманними стосунками;

25. Головною умовою успішного проведення індивідуальної бесіди є: 1) місце проведення бесіди; 2) атмосфера взаємної довіри між співбесідниками; 3) чітке уявлення мети бесіди вихователем; 4) чіткі висловлювання вихователя; 5) попередній підбір вихователем питань.

26. Стійкі, повторювані, об'єктивно існуючі, суттєві зв'язки у вихованні, реалізація яких сприяє забезпеченню ефективності формування особистості школяра, це: 1) принцип виховання; 2) закономірності навчання; 3) принципи навчання; 4) закономірності виховання.

27. Твердження, що народна педагогіка трактує заохочення і покарання як дуже делікатні методи виховання, які не треба часто застосовувати: 1) правильне; 2) неправильне.

28. Метод прикладу належить до групи методів: 1) організації діяльності; 2) формування свідомості; 3) стимулювання; 4) самовиховання.

29. Особистість дитини є: 1) лише суб'єктом виховання; 2) лише об'єктом виховання; 3) суб'єктом й об'єктом виховання.

30. Твердження, що терміни “позаурочна” й “позанавчальна” виховна робота є синонімами: 1) правильне; 2) неправильне.

31. Твердження, що неформальна структура колективу виникає стихійно: 1) правильне; 2) неправильне.

32. Твердження, що культура поведінки повинна трактуватись як органічне поєднання етичного й естетичного в духовному й зовнішньому прояві людини: 1) правильне; 2) неправильне; 3) частково правильне.

33. Принцип «паралельної дії», запропонований А. Макаренком, означає: 1) вплив окремої особи на іншу людину; 2) вплив на окрему особу через колектив; 3) вплив окремої особи на іншу людину і вплив на окрему особу через колектив.

34. Твердження, що поняття “індивідуальний підхід” та “особистісний підхід” у вихованні однозначні: 1) правильне; 2) неправильне.

35. Трудове виховання проходить успішно, коли: 1) з раннього віку залучати дітей до праці, формувати елементарні трудові вміння і навички; 2) не приділяти йому особливої уваги, дитина здобуває трудові навички мимовільно; 3) постійно змушувати дитину щось робити; 4) постійно стимулювати за отримані результати.

36. Твердження, що працелюбність у народній педагогіці є основним критерієм оцінки моральної гідності людини: 1) правильне; 2) неправильне; 3) частково правильне.

37. Основними причинами виключення дітей із трудового процесу в міській сім'ї є: 1) відокремлення виробничої праці від сім'ї; 2) небажання

дітей брати участь у праці; 3) відсутність спадкової передачі дітям певного фаху; 4) небажання батьків залучати дітей до праці.

38. До загальновизнаних правил народного виховання належало привчання дітей з першого року життя до: 1) виконання вимог батьків; 2) виконання трудових обов'язків; 3) знання свого родоводу; 4) покори дорослим.

39. Основним методом морального виховання К.Д. Ушинський вважав: 1) переконання; 2) запобігання неправильній поведінці; 3) педагогічний такт; 4) заохочення і покарання; 5) фізичну працю.

40. Найточніше визначення педагогічної майстерності це: 1) комплекс якостей особистості, що забезпечує високий рівень самоорганізації професійної діяльності; 2) самотворена система в структурі особистості, де системоутворюючим фактором виступає гуманістична спрямованість; 3) здібності до педагогічної діяльності.

41. Конкретний обсяг виховної роботи, який необхідно виконати за певний період часу, називається: 1) завданням; 2) ідеалом; 3) метою; 4) орієнтиром; 5) нормою.

42. Найбільш повне визначення поняття “національне виховання” це: 1) створена впродовж віків самим народом сукупність ідеалів, поглядів, переконань, традицій, що покликані формувати світоглядну свідомість і ціннісні орієнтації молоді, спрямовані на засвоєння духовної і матеріальної культури; 2) створена впродовж віків самим народом система цінностей, що покликана формувати патріотичне почуття до рідної землі, народу, нації; 3) створена впродовж віків самим народом система цінностей, що покликана спрямувати загальний розвиток особистості, розширити її кругозір.

43. Твердження, що знання і досвід дитини є фундаментом її наукового світогляду, який формується: 1) правильно; 2) неправильно.

44. Емоційне ставлення до суспільства, до людей, до себе називається: 1) моральною якістю; 2) моральним почуттям; 3) моральною звичкою; 4) моральним переконанням; 5) моральним уявленням.

45. Точне дотримання кожним учасником спільної діяльності певного порядку й вимог, без яких ця спільна діяльність стає неможливою, називається: 1) організацією; 2) дисципліною; 3) ініціативністю; 4) сумлінням; 5) активністю.

46. Твердження, що найдієвішими засобами фізичного виховання дитини, за народною педагогікою, вважались оздоровчі сили природи: 1) правильно; 2) неправильно; 3) частково правильно.

47. Твердження, що поняття педагогіка “паралельної дії” і “парна педагогіка” ідентичні: 1) правильно; 2) неправильно; 3) частково правильно.

48. Твердження, що формальна структура колективу виникає стихійно: 1) правильно; 2) неправильно.

49. У народній педагогіці слово «виховувати» означає: 1) водити за руку; 2) шанувати; 3) оберігати; 4) працювати.

50. Закономірності виховного процесу – це: 1) вираження суттєвого, необхідного внутрішнього зв'язку між причиною і наслідком; 2) способи

взаємозв'язаної діяльності вчителя й учнів, у ході якої здійснюється розвиток вихованців; 3) рушійні сили виховання.

51. Рушійними силами виховання є: 1) принципи; 2) категорії; 3) методи; 4) суперечності; 5) новітні відкриття в науці; 6) закономірності; 7) вимоги суспільства.

52. Гуманістична спрямованість, професійні знання, педагогічні здібності, педагогічна техніка в повному наборі – це характеристика: 1) навчального процесу; 2) педагогічної майстерності; 3) виховного процесу; 4) професійної спрямованості; 5) педагогічного такту.

53. А. Макаренко вважав, що основним інструментом виховання є: 1) сім'я; 2) колектив; 3) вплив вчителя; 4) мікросередовище.

54. Здатність людини адекватно сприймати прекрасне – це: 1) естетичне сприйняття; 2) естетичний смак; 3) естетичний ідеал.

55. До масових виховних заходів, найбільш поширених у сучасній школі, належать: 1) гуртки, факультативи, клуби, наукові товариства; 2) свята, вечори, ранки, карнавали; 3) забави, видовища, самодіяльні дитячі об'єднання.

56. В основі поділу колективних творчих справ на суспільні, трудові, пізнавальні, художні, спортивні, організаторські лежить критерій: 1) тривалості підготовки і здійснення; 2) обсягу діяльності; 3) характеру діяльності.

57. Комплексна властивість, що набувається індивідом у предметній діяльності та спілкуванні, яка характеризує його включення в суспільні відносини, це: 1) адаптація; 2) соціалізація; 3) індивідуалізація; 4) особистісна орієнтація.

58. Встановлення значущості предметів і явищ дійсності, які оточують людину, з позицій уявлень особи про прекрасне, називається: 1) естетичним ідеалом; 2) естетичним смаком; 3) естетичною потребою; 4) естетичною оцінкою; 5) естетичними почуттями; 6) естетичною культурою.

59. Укажіть найбільш повне пояснення змісту поняття «моральна норма»: 1) одна з найбільш простих форм моральних вимог; 2) форма моральних вимог, що відображає моральні відносини; 3) форма моральних вимог, що є елементом моральних відносин і моральної свідомості; 4) форма моральної свідомості й моральних вимог, що зафіксовані в етиці.

60. Твердження, що джерелом активності школярів є їх інтереси та вимогливість до них: 1) правильне; 2) неправильне.

61. Назвіть дитячу організацію, метою-закликом якої є: «За Батьківщину, добро і справедливість!»: 1) СПОУ; 2) Сузір'я; 3) Скаути; 4) Пласт; 5) Джури; 6) Козачата.

62. Твердження, що структура Пласту і СПОУ має однакову кількість структурних компонентів: 1) правильне; 2) неправильне.

63. Вікова періодизація ґрунтується на визначенні: 1) індивідуальних особливостей; 2) індивідуальних відмінностей; 3) вікових особливостей.

64. Структурними елементами світогляду є: 1) думки; 2) переконання; 3) почуття; 4) знання; 5) емоції; 6) ідеали; 7) погляди.

65. Твердження, що організація всеобучу батьків є одним із шляхів реалізації концепції національного виховання: 1)правильне; 2) неправильне.

66. Укажіть варіант відповіді, у якому найбільш повно характеризується значення естетичного виховання: 1)естетичне виховання готує людину до сприйняття мистецтва й ознайомлює з мистецтвом; 2) естетичне виховання формує естетичні поняття, переконання, смаки, вміння та навички творити прекрасне, розвиває творчі здібності людей, які втілюються в науці, мистецтві, праці, побуті; 3) естетичне виховання забезпечує розвиток емоційної сфери людини; 4) естетичне виховання сприяє вихованню піклування про якість продукції; 5) естетичне виховання збагачує духовний світ людини.

67. Основна ознака, за якою людину можна вважати православним християнином, є: 1)знання Біблії; 2) прийняття символу віри; 3) відвідування богослужінь; 4) щоденні молитви; 5) дотримання постів; 6) обізнаність з церковними святами.

68. Суть моралі втілена в «золотому правилі» моральності, християнській заповіді: 1) «Не убивай»; 2) «Чини стосовно інших так, як ти хотів би, щоб вони чинили стосовно тебе»; 3) «Не кради»; 4) «Шануй батька свого і матір свою»; 5) «Прощайте і прощені будете».

69. Положення «істинним стимулом людського життя є завтрашня радість» характеризує такий шлях формування колективу, як: 1)організація ігрової діяльності учнів; 2)створення і збереження позитивних традицій; 3) наявність перспективи; 3)стиль і тон виховання.

70. Твердження, що з позицій педагогічної теорії вчителі не повинні копіювати роботу педагогів-новаторів: 1)правильне; 2) неправильне.

71. Твердження, що вивчення досвіду педагогів-новаторів перешкоджає формуванню індивідуальної і своєрідної системи діяльності кожного конкретного вчителя: 1)правильне; 2) неправильне.

72. Професійна придатність вчителя – це: 1)необхідний комплекс умінь, які набуваються у процесі здобуття вищої освіти; 2)показник рівня засвоєння спеціалістом необхідних знань;3)необхідний комплекс здібностей, фізичних, нервово-психічних і моральних якостей, які необхідні для здійснення професійних функцій і успішної діяльності у сфері освіти.

73. Укажіть найбільш повне визначення методів виховання: 1)діяльність учителя, у результаті якої учень вивчає правила поведінки; 2)діяльність учителя й учнів з метою активізації учнів; 3) способи впливу на свідомість, волю, почуття, поведінку вихованців із метою формування в них визначених метою виховання якостей.

74. Під досвідом народного виховання слід розуміти: 1)практику виховання, що визріла серед трудящих мас і спрямовувалась на формування особистості; 2)емпіричні знання і практику трудящих мас у справі підготовки молоді до життя, до створення сім'ї і виховання дітей; 3)кращі здобутки народного педагогічного досвіду, який вчить опановувати фаховими вміннями.

75. До групи методів формування свідомості належать: 1) вправи; 2) переконання; 3) нагорода; 4) виховання на позитивному прикладі; 5) навіювання; 6) самооцінка.

76. До групи методів організації діяльності належать: 1) вправи; 2) переконання; 3) доручення; 4) нагорода; 5) покарання; 6) вибух; 7) самоконтроль; 8) вимога.

77. Розумове виховання передбачає: 1) розвиток пізнавальних сил і здібностей дітей, озброєння їх певною системою знань, умінь і навичок, формування наукового світогляду, розвиток пізнавальних інтересів і потреб; 2) передачу учням готової суми знань, підготовку до благополучного особистого життя, формування в них уміння вступати в корисні контакти з людьми, займатися самовдосконаленням; 3) формування світогляду, озброєння знаннями, підготовку людини до професійної праці на благо суспільства, задоволення пізнавальних інтересів.

78. До методів самовиховання належать: 1) бесіда; 2) самопізнання; 3) диспут; 4) самооцінка; 5) самозаохочення; 6) самопрогнозування; 7) самоаналіз; 8) самонаказ; 9) самонадіяність.

79. Особистістю людина стає тільки тоді, коли: 1) досягає 18-річного віку; 2) самостійно і свідомо керує своєю поведінкою; 3) оволодіває певною професією.

80. Серед запропонованих визначень методу виховання виберіть найбільш повне. Метод виховання – це: 1) інструмент доторкання до особистості; 2) засоби взаємопов'язаної діяльності, спрямованої на розв'язання виховних завдань; 3) система прийомів і засобів, спрямованих на досягнення поставленої мети виховання.

81. Засоби виховання – це: 1) методи і прийоми виховання; 2) частина загального методу виховання, окремий вплив, конкретне покращення методу; 3) способи впливу на вихованця; 4) умови впливу на вихованця; 5) способи прояву вимог до вихованця з боку вчителя.

82. Моральна свідомість школяра – одна зі сторін суспільної свідомості, її суб'єктивно-ідеальна форма,... 1) яка включає моральні погляди, теорію, переконання, почуття, ставлення до людей, моральну поведінку; 2) яка у вигляді уявлень і понять відображає реальні відношення і регулює моральну сторону діяльності; 3) яка включає запити, потреби, ціннісні орієнтації, спрямованість духовного розвитку особистості.

83. Методи морального виховання – це об'єктивно-необхідні способи педагогічного впливу на розвиток і становлення особистості школяра з метою: 1) вироблення смаків і почуттів краси; 2) вироблення соціально ціннісних норм поведінки; 3) формування тілесної і духовної досконалості; 4) розумового і фізично-статевого розвитку.

84. Рушійними силами процесу розвитку особистості є: 1) природні задатки дитини; 2) вимоги дорослих; 3) суперечності між потребами особистості та можливостями для їх досягнення.

85. Твердження, що оволодіння науковими знаннями створює основу для вироблення кожною особистістю наукового світогляду: 1) правильне; 2) неправильне.

86. Укажіть визначення, яке передає зміст поняття “погляди людини”:
1) судження, умовиводи людини, пов’язані з тлумаченням тих або інших природних чи суспільних явищ, вираження свого ставлення до них;
2) сукупність глибоко осмислених та пережитих ідей, що головним чином відносяться до політики, ідеології, моралі та мистецтва, які визначають спільність життєвих позицій особи, характер її діяльності;
3) усвідомлення вищої досконалості, те, що стає метою діяльності, життєвим прагненням особи.

87. Для вирішення суперечностей у розвитку особистості необхідною умовою є: 1) надання дитині можливості робити все, що вона хоче; 2) примусити робити те, що потрібно суспільству; 3) єдність процесу саморозвитку й педагогічного процесу.

88. Твердження, що розвинутий класний колектив стимулює навчальну діяльність учнів, підвищує їх пізнавальні інтереси: 1) правильне; 2) неправильне.

89. Твердження, що вчитель повинен з першого класу надати дітям цілковиту свободу в організації самоврядування в класі: 1) правильне; 2) неправильне.

90. При організації справ колективу потрібно: 1) класному керівникові детально планувати, регламентувати, контролювати всі справи класу, діяльність кожного учня; 2) поступово передавати дітям ініціативу у виборі й організації колективної діяльності, вчити їх самостійно організовувати справи; 3) з самого початку надати дітям цілковиту свободу в організації самоврядування в класі.

91. Колектив – це: 1) група людей, об’єднаних на основі єдиної спільної для всіх мети; 2) група людей, об’єднаних на тривалий час; 3) об’єднання людей на основі соціально значимої мети, суспільно цінної й особисто значущої спільної діяльності; 4) група людей одного віку із спільними інтересами й соціальним статусом.

92. Макаренко А.С. визначав етапи розвитку колективу: 1) залежно від кількості членів групи; 2) відповідно до характеру постановки та сприйняття вимог; 3) залежно від характеру провідної діяльності групи.

93. При постановці перспективних ліній колективу слід враховувати: 1) бажання батьків учнів; 2) особистісні прагнення членів колективу; 3) загальнодержавні, національні інтереси.

94. Колективною є діяльність, за якої: 1) дії однієї людини обов’язково узгоджуються з діями інших і орієнтовані не на себе, а на досягнення загальної й особисто значущої мети; 2) учні працюють разом, у них одна мета, однакові для кожного, незалежні від діяльності інших, умови їх досягнення; 3) здійснюється диференціація інтересів і дій кожного члена групи.

95. Найбільш повне визначення розумового виховання – це: 1) розвиток інтелектуальних умінь людини; 2) систематичне навчання учнів, побудоване на принципах розвиваючого навчання; 3) процес розвитку розуму, пізнавальних інтересів і здібностей, озброєння їх знаннями, вміннями і навичками, формування світогляду.

96. Твердження, що зміст поняття виховання є багатомірним: 1) правильне; 2) неправильне.

97. Твердження, що об'єктом виховання є людина або група людей, на розум, емоції, волю яких здійснюється цілеспрямований виховний вплив:

98. правильним; 2) неправильним; 3) частково правильним.

99. Твердження, що виховний ідеал, який служить головним орієнтиром у вихованні молодого покоління, є еталоном взірцевої особистості: 1) правильне; 2) неправильне.

100. Найбільш повне визначення поняття “сімейного виховання”: 1) процес цілеспрямованого формування особистості; 2) один із шляхів виховання, що полягає у впливі батьків на волю, почуття, емоції, розвиток дитини в сімейному середовищі; 3) цілеспрямований процес впливу на дітей з метою формування в них заданих якостей, який здійснюється батьками й іншими членами сім'ї.

101. Головним методом сімейного виховання національна педагогічна наука вважає: 1) самообслуговування; 2) трудова допомога батькам; 3) особистий приклад батьків.

102. Укажіть типологічні характеристики особистості, які враховуються у виховній роботі: 1) вікові; 2) методологічні; 3) індивідуальні; 4) наукові; 5) теоретичні; 6) методичні.

103. Укажіть правильне визначення поняття «розвиток особистості»: 1) єдність навчального і виховного процесу; 2) процес становлення особистості людини під впливом зовнішніх і внутрішніх, керованих і некерованих, соціальних і природних факторів; 3) зміни від кількісного до якісного, від нижчого до вищого, що відбувається в людині як соціальній істоті; 4) процес формування особистості людини під впливом факторів виховання і навчання.

104. Головною перешкодою успішного застосування методу переконання є: 1) недостатнє володіння вчителем мовною культурою; 2) монологічність у застосуванні методу; 3) наявність психологічних бар'єрів; 4) прагнення вчителя скоріше досягти успішного результату; 5) відсутність смислового бар'єру.

105. Система ціннісних орієнтацій особистості, за якої центральним мотивом і критерієм моральної оцінки є інтереси іншої людини або соціальної спільноти називається: 1) конформізмом; 2) альтруїзмом; 3) егоцентризмом; 4) колективізмом.

106. Укажіть фактори, які відіграють головну роль у формуванні особистості: 1) лише середовище; 2) лише спадковість; 3) лише виховання; 4) середовище і спадковість; 5) спадковість і виховання; 6) середовище і виховання; 7) середовище, спадковість і виховання.

107. Основною формою колективної роботи з батьками в практиці сучасної школи є: 1) класні батьківські збори; 2) батьківський комітет; 3) конференції батьків з обміну досвідом; 4) індивідуальне консультування.

108. Твердження, що факторами розвитку особистості є спадковість, середовище і діяльність: 1) правильне; 2) неправильне.

109. До внутрішніх факторів розвитку особистості належать: 1) вплив середовища; 2) природні нахили, задатки; 3) сукупність переживань людини; 4) виховання.

110. Характерними особливостями якого віку є поступовий перехід від предметно-образного до абстрактного, словесно-логічного мислення; опора на власні враження, знання, наближені до життя: 1) підліткового; 2) юнацького; 3) дошкільного; 4) молодшого шкільного.

111. Вид діяльності людини, який забезпечує відновлення працездатності, зниженої в результаті розумової чи фізичної праці, називається ...: 1) спортом; 2) навчанням; 3) спілкуванням; 4) відпочинком.

112. Здатність людини розвинути максимум енергії та, економно використовуючи її, досягти поставленої мети під час якісного виконання роботи називається ...: 1) активністю; 2) працездатністю; 3) талановитістю; 4) ініціативністю.

113. Кінцевою метою формування учнівського колективу, як передбачає педагогічна наука, є ...: 1) успішність в навчанні; 2) саморегуляція; 3) створення активу; 4) перевиховання.

114. Поняття «виховання» в широкому соціальному змісті можна визначити таким чином: 1) діяльність учителя і учнів, під час якої учні засвоюють знання; 2) процес передачі досвіду від старшого покоління молодшому; 3) вплив зовнішніх і внутрішніх, керованих і некерованих факторів.

115. Якою є участь дитини в ігровій діяльності? 1) обов'язковою; 2) добровільною; 3) інтелектуальною.

116. Твердження, що шкільний колектив є первинним колективом: 1) правильне; 2) неправильне.

117. Твердження, що процес виховання – складна динамічна система: 1) правильне; 2) неправильне.

118. Твердження, що процес виховання можна характеризувати як односторонній: 1) правильне; 2) неправильне.

119. Твердження, що засоби масової інформації належать до соціальних факторів виховного впливу: 1) правильне; 2) неправильне.

120. Встановіть відповідність між моделями розвитку взаємин між особистістю і колективом і їх характеристиками: конформізм ..., нонконформізм..., гармонія...: 1) особистість підкоряє собі колектив; 2) колектив відштовхує особистість; 4) особистість нехтує колективом; 5) співіснування за принципом невторчання; 6) особистість підкоряється колективу.

121. Формування в учнів наукового світогляду слугує виконанню наступних завдань:

122. 1) вивченню окремих предметів; 2) розвитку пізнавальних мотивів; 3) засвоєнню основ наук; 4) розвитку критичного мислення; 5) формуванню поглядів і переконань.

123. До методів самовиховання належать наступні методи: 1) бесіди; 2) самопереконання; 3) самонавіювання; 4) самоаналізу; 5) дослідницький; 6) самостійності.

124. До основних ознак форми виховання належать: 1) засіб; 2) метод; 3) захід; 4) зовнішнє вираження процесу виховання.

125. Розвиток колективу на другій стадії характеризується такими властивостями: 1) виділяється актив; 2) вихованці недостатньо знають один одного; 3) актив у змозі керувати більшістю; 4) меншість підкоряє більшість.

126. Ефективно впливають на формування колективу наступні передумови: 1) спільність мети; 2) наявність органів самоврядування; 3) відсутність конфліктів; 4) знання педагогом теорії колективу; 5) розуміння вихованцями мети і завдань виховання; 6) дружба між учнями.

127. До методів формування свідомості належать: 1) бесіда; 2) нотація; 3) контроль; 4) привчання; 5) дискусія; 6) диспут; 7) покарання; 8) приклад; 9) вимога; 10) лекція.

128. Для того, щоб обрати оптимальні методи виховання необхідно: 1) встановити, який метод дозволяє швидше інших досягти наміченої мети; 2) з'ясувати суть кожного методу і обрати той, який відповідає поставленим вимогам; 3) проаналізувати ситуацію і дібрати відповідний метод.

129. Завдання, які ставлять перед педагогічною наукою: 1) вивчення проблем виховання, навчання, освіти людей; 2) пізнання законів і закономірностей педагогічного процесу; 3) розробка правил, рекомендацій щодо реалізації навчального процесу; 4) розробка теорії, перетворення її в практичні технології.

130. Предметом педагогіки є: 1) виховна діяльність, яка здійснюється в навчально-виховних закладах; 2) підготовка підростаючого покоління до життя; 3) процес цілеспрямованого розвитку і формування людської особистості в умовах її навчання, виховання й освіти.

Теорія навчання

1. Термін "дидактика" вперше використали у 1613 році 1) К. Хельвіг; 2) Й. Юнг; 3) Я. Коменський; 4) В. Ратке

2. Дидактику як "універсальне мистецтво всіх вчити усьому" визначав 1) Я. Коменський; 2) К. Хельвіг; 3) Й. Юнг; 4) В. Ратке

3. Методологічною основою процесу навчання є: 1) наукова теорія пізнання (гносеологія); 2) наукова теорія учіння; 3) наукова теорія освіти.

4. Процес "творення" особистості, на основі розвитку її сприймання, вольової, емоційної та мотиваційної сфери – це сутність функції процесу навчання 1) розвивальної; 2) виховної; 3) освітньої

5. Функція навчання, яка повинна забезпечити повноту знань, що визначається рівнем засвоєння передбаченої навчальною програмою інформації з кожної навчальної дисципліни, необхідної для розуміння основних ідей – це функція 1) освітня; 2) виховна; 3) розвиваюча

6. Усвідомлення вчителем та сприйняття учнями мети та завдань навчальної теми, розділу або предмета в цілому – це 1) мета процесу навчання +; 2); сутність процесу навчання 3) зміст процесу навчання

7. Домашня робота виконує наступні дидактичні функції 1) розширення поглиблення та закріплення знань і умінь, набутих під час навчання; 2) формування умінь і навичок самостійної навчальної діяльності; 3) розвиток самостійного мислення, індивідуальних нахилів і здібностей, волевих якостей учнів; 4) визначення дозвілєвої кваліфікації учнів; 4) визначення дозвілєвої кваліфікації учнів

8. Імпровізоване навчальне заняття, що має нетрадиційну структуру – це 1) інтегрований урок; 2) нестандартний урок; 3) класичний урок

9. Виберіть найбільш повне визначення діагностування успішності. 1) діагностування успішності включає контроль, перевірку, оцінювання, накопичення статистичних даних, їх аналіз, вияв динаміки, тенденцій, прогнозування результатів; 2) діагностування успішності - це контроль і оцінка знань та умінь учнів; 3) діагностування успішності це правильне (за встановленими критеріями) оцінювання знань, умінь; 4) діагностування успішності вимагає відміни оцінок, екзаменів, інших форм контролювання; 5) діагностування успішності полягає в установленні особистого рейтингу кожного учня

10. Із перерахованих тверджень оберіть ті, які належать до методів контролю: 1) усний контроль; 2) письмовий контроль; 3) графічний контроль; 4) лабораторно-практичний контроль; 5) контрольні письмові роботи; 6) індивідуальне опитування; 7) систематизація; 8) мотивація; 9) активізація; 10) актуалізація знань

11. Назвіть загальні принципи діагностування успішності: 1) об'єктивність; 2) систематичність; 3) гласність; 4) демократизм; 5) своєчасність; 6) гуманізм; 7) принциповість; 8) послідовність; 9) незалежність; 10) правильність

12. Розподіл у часі окремих тем з урахуванням кількості годин, що визначаються програмою на кожен тему, кількості тижневих годин (визначених навчальним планом) і розкладу занять – це 1) календарне планування; 2) тематичне планування; 3) поурочне планування

13. Завершальна стадія підготовки до уроку, яка полягає у створенні стислого і конкретного плану, в якому вчитель фіксує важливі для нього моменти керування навчальним процесом – це 1) поурочне планування; 2) календарне планування; 3) тематичне планування

14. Діагностування успішності спрямовується на: 1) визначення темпів засвоєння знань ; 2) встановлення темпів просування в навчанні ; 3) встановлення темпів приросту результатів ; 4) визначення потенційних можливостей учнів ; 5) визначення фонду дійових знань

15. Вибір методів навчання залежить від таких умов: 1) мети і завдань навчання; 2) навчальних можливостей учнів; 3) зовнішніх умов; 4) можливостей вчителів; 5) від частоти використання методів

16. Закономірності, які охоплюють своєю дією весь процес навчання – це ... закономірності 1) загальні; 2) конкретні; 3) дидактичні

17. Відмінність дидактичного правила від дидактичного принципу така: 1) правила конкретизують принцип; 2) правило вказує вчителю на те, як практично слід реалізувати дидактичний принцип; 3) дидактичний принцип підпорядковується правилу; 4) правило виражає загальну закономірність; 5) дидактичний принцип витікає з правила

18. До якого принципу відносяться правила: від легкого до важкого; від відомого до невідомого; від простого до складного 1) доступності; 2) науковості; 3) наочності; 4) зв'язку теорії з практикою; 5) систематичності і послідовності

19. До якого принципу ви віднесете правило: "Якомога частіше використовуйте питання (чому)? 1) свідомості й активності; 2) наочності; 3) доступності; 4) науковості; 5) зв'язку теорії з практикою

20. До якого принципу ви відносите правило: "У методах викладання відображайте методи наукового пізнання, розвивайте мислення учнів"? 1) науковості; 2) наочності; 3) доступності; 4) міцності; 5) зв'язку теорії з практикою

21. Вид навчання, який характеризується самостійним, індивідуальним засвоєнням учнями знань і умінь під керівництвом навчаючої програми за допомогою спеціальних засобів (підручників, комп'ютерів) 1) програмоване навчання; 2) проблемне навчання; 3) репродуктивне навчання

22.3 перерахованих тверджень оберіть методи навчання: 1) розповідь; 2) відеометод; 3) пізнавальна гра; 4) демонстрація; 5) бесіда; 6) лабораторний метод; 7) лекція; 8) індуктивний метод; 9) узагальнення

23. Визначення послідовності уроків, основних видів роботи на уроці – це 1) тематичне планування; 2) календарне планування; 3) поурочне планування

24. До класифікації уроків за дидактичною метою належать такі типи уроків 1) уроки засвоєння знань; 2) уроки формування умінь і навичок; 3) уроки примінення знань, умінь і навичок; 4) узагальнення і систематизація знань, умінь і навичок; 5) контрольні уроки; 6) комбіновані уроки; 7) уроки-лекції

25. В історії педагогічної думки відомі такі напрями у визначенні змісту освіти 1) теорія формальної освіти; 2) теорія матеріальної освіти; 3) теорія політехнічної освіти

26. В основі ... навчання – спосіб вивчення фактів і явищ дійсності як певних незмінних положень (догм) без врахування практики, досвіду людини 1) догматичного ; 2) програмованого; 3) проблемного

27. Суттєвими ознаками поняття "організаційна форма" є 1) характер спілкування; 2) розподіл навчально-організаційних функцій; 3) добір і послідовність ланок навчальної роботи; 4) методи та засоби

28. Найстарішою формою навчального процесу є 1) індивідуальне навчання; 2) колективне навчання; 3) фронтальне навчання

29. Усвідомлення вчителем та сприйняття учнями мети та завдань навчальної теми, розділу або предмета в цілому це: 1) мета процесу навчання; 2) сутність процесу навчання; 3) процес навчання; 4) результат процесу навчання

30. Зовнішнє вираження цілеспрямованої двосторонньої взаємодії учня та вчителя, спрямованої на озброєння учнями знаннями, вміннями і навичками – це: 1) форма навчання; 2) мета навчання; 3) процес навчання; 4) метод навчання

31. Процес викладання включає в себе такі структурні компоненти 1) планування, що здійснюється через складання календарно-тематичних та поурочних планів; 2) організація навчальної роботи; 3) стимулювання уваги до даної теми; 4) контроль-перевірка засвоєння учнями навчального матеріалу; 5) аналіз результатів навчання; 6) внесення коректив в організацію викладання; 7) складання навчальної програми

32. Внутрішній процес засвоєння знань складається з таких ланок 1) сприймання; 2) уявлення; 3) розуміння; 4) узагальнення; 5) закріплення; 6) осмислення; 7) застосування на практиці

33. Встановлення зв'язків між явищами та процесами, з'ясування складу, призначення, виявлення причин явищ або розкриття різноманітних залежностей, це процес 1) розуміння знань; 2) сприймання знань; 3) осмислення знань; 4) узагальнення знань

34. Фактори, що детермінують зміст освіти поділяють на 1) об'єктивні; 2) суб'єктивні; 3) внутрішні; 4) зовнішні

35. Дидактично обґрунтована і педагогічно адаптована система знань, умінь і навичок, відібраних із відповідної науки чи мистецтва для вивчення у навчальному закладі це: 1) навчальний предмет; 2) навчальний план; 3) державний стандарт; 4) навчальна програма

36. Сукупність знань основ наук про природу, суспільство, людину, мистецтво, а також відповідних умінь і навичок, необхідних кожній людині незалежно від її професії 1) загальна освіта; 2) зміст освіти; 3) політехнічна освіта; 4) професійна освіта

37. Сукупність знань, умінь і навичок, оволодіння якими дає змогу працювати спеціалістом вищої, середньої кваліфікації, або кваліфікованим робітником 1) професійна освіта; 2) загальна освіта; 3) політехнічна освіта; 4) зміст освіти

38. Матеріальні (технічні засоби навчання, підручники, посібники) та духовні цінності (слово вчителя), які сприяють підвищенню ефективності процесу навчання це 1) засоби навчання; 2) прийоми навчання; 3) способи навчання

39. За характером навчальної діяльності учнів вправи можна поділити на 1) учбові; 2) письмові; 3) технічні; 4) графічні; 5) підсумкові; 6) вступні; 7) поточні; 8) творчі

40. Використання методу передбачає викладення навчального матеріалу від конкретних фактів, демонстрації дослідів тощо до поступового

теоретичного узагальнення 1) індуктивного; 2) виробничо-практичного; 3) дедуктивного; 4) репродуктивного

41. Метод, який передбачає виклад загальних теоретичних положень, на основі яких проходить конкретизація завдань проблеми, що вивчається 1) дедуктивний; 2) індуктивний; 3) виробничо-практичний; 4) традиційний

42. Метод навчання, який вимагає від учнів високого рівня пізнавальної активності й самостійності, завдання евристичного характеру учні виконують не повністю, а частково, на окремих етапах 1) частково пошуковий; 2) дослідницький; 3) репродуктивний; 4) самостійної роботи

43. Методи: бесіда, лекція, розповідь об'єднані за такою ознакою 1) за джерелом інформації; 2) за логікою передачі інформації; 3) за характером пізнавальної діяльності

44. Історично давніми формами і найбільш розповсюдженими були 1) індивідуальні; 2) індивідуально-групові; 3) масові; 4) колективні

45. Групові форми навчання класифікують на 1) ланкові; 2) бригадні; 3) кооперативно-групові; 4) диференційовано-групові

46. Форма навчання, що передбачає організацію роботи груп учнів з різними навчальними можливостями 1) диференційовано-групова; 2) бригадна; 3) кооперативно-групова; 4) ланкова

47. Система навчання, що стала пануючою на території колишнього Радянського Союзу з 1932 року 1) класно-урочна; 2) бригадно-лабораторна; 3) взаємного навчання; 4) індивідуально-групова

48. Форма навчального процесу, при якій учні самостійно виконують практичні і лабораторні роботи, застосовуючи засвоєнні знання, вміння, навички 1) практикуми; 2) семінари; 3) екскурсії; 4) домашні завдання

49. До дидактичних вимог, що ставляться до форм навчальної діяльності відносяться 1) чітке визначення освітніх завдань уроку; 2) оптимальний зміст уроку відповідно до вимог навчальної програми з предмету; 3) вибір найбільш раціональних методів, прийомів і засобів навчання; 4) стеження за станом здоров'я учнів

50. Основними факторами інтенсифікації уроку в практичній діяльності є: 1) посилення цілеспрямованості та складності; 2) поглиблення мотивації; 3) збільшення інформаційної ємності; 4) оптимальний вибір методів навчання; 5) самостійна робота з підручником.

Правильні відповіді на всі тестові завдання або 90 відсотків їх є гарантом виставлення собі відмінної оцінки. Якщо правильних відповідей виявилось 75 – 89 %, студент має добрі знання. Якщо правильних відповідей буде менше 75 відсотків, варто ще раз розібратися в суті проблем, які висвітлюються. У такий спосіб можна об'єктивно оцінити свій рівень засвоєння знань.

Шкала оцінювання

Поточний контроль I семестр (макс = 40 балів)	Модульний контроль (макс = 60)	Загальна кількість балів
---	--------------------------------	--------------------------

					балів		
Змістові модулі 1-2					Модуль 2	Модуль 3	
					ІНДЗ	МКР1+МКР2	
T1 2	T2 4	T3 4	T4 16	T5 10	4	60	100

Шкала оцінювання (національна та ECTS)

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсової роботи (проекту), практики	для заліку
90 – 100	A	Відмінно	Зараховано
82 – 89	B	Добре	
75 - 81	C		
67 -74	D	Задовільно	
60 - 66	E		
1 – 59	Fx	Незадовільно	Незараховано (з можливістю повторного складання)

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Андросук І. В. Методика виховної роботи : навч. посіб. Тернопіль : навчальна книга, 2014. 320с.
2. Вітковська О. Д. Організація виховної роботи в закладах загальної середньої освіти Миколаївської області у 2019-2020 навчальному році : інструктивно-методичний лист. Миколаїв : ОІППО, 2019. 28 с
3. Волкова Н. П. Педагогіка : навч. посібн. К. 2012.
4. Довідник з виховної роботи зі студентами / В. І. Тернопільська, Т. В. Коломієць, І. О. Піонтківська. Тернопіль : Навчальна книга «Богдан», 2014. 264 с.
5. Друзь З. В. Хрестоматія з методики виховання особистості: Настільна робоча книга: У 3-х тт. : Навч.-метод. Видання. К., 2008. 2010.
6. Друзь З. В. Термінологічний словник з теорії та методики виховання. 2-е вид. стер. К., 2010. 147 с.
7. Дубасенюк О.А., Антонова О.Є. Методика викладання педагогіки: курс лекцій: вид.2, доповнене. Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2017. 327 с.
8. Кондратова Л. Г. Виховна робота в школі: тренінги для вчителів. Х.: Вид-во «Ранок», 2013. 160 с.
9. Кондрашова Л. В., Лаврентьєва О. О., Зеленкова Н. І. Методика організації виховної роботи в сучасній школі: навчальний посібник. Кривий Ріг : КДПУ, 2008. 187 с.
10. Кузьмінський А. І. Педагогіка вищої школи : навч. посіб. К. : Знання, 2012. 486 с.

11. Методика виховної роботи. Практикум : навчально-методичний посібник для студ. пед. ун-тів / кол. авт.; ред. О.О. Лаврентьєва. Кривий Ріг : КДПУ, 2011. 102 с.
12. Методика виховної роботи в літніх оздоровчих таборах: навч. посіб./ за ред. В. В. Лаппо. Івано-Франківськ: НАІР, 2012. 300 с.
13. Національна стратегія розвитку освіти в Україні на період до 2021 року. URL : <http://www.president.gov.ua/documents/15828.html>
14. Нова українська школа: poradnik dla vchytelja / pid zag. red. Bibik N. M. Kyiv : TOB «Vydavnychij dim «Plejady», 2017. 206 s.
15. Нова українська школа: poradnik dla vchytelja URL : <https://mon.gov.ua/ua/tag/nova-ukrainska-shkola>
16. Основні орієнтири виховання учнів 1-11 класів загальноосвітніх навчальних закладів. URL : http://osvita.ua/legislation/Ser_osv/24565/
17. Поясик О. І. Методика виховної роботи : навчальний посібник: Видавництво Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, 2011. 202
18. Практикум з педагогіки /За заг.ред. О.А.Дубасенюк. Житомир, 2002. 436 с.
19. Українська педагогіка в персоналіях: навчальний посібник для студ. вузів : у 2 кн. Кн. 2 : XX століття / О. В. Сухомлинська, Н. Б. Антоненко, Л. Д. Березівська [et al.] ; за ред. О. В. Сухомлинської. – К. : Либідь, 2005. – 552 с
20. Фіцула М. М. Педагогіка вищої школи : навч. посіб. 2-ге вид., допов. К. : Академвидав, 2014. 454 с.
21. Чайка В. Педагогіка в кросвордах, чайнвордах і тестових завданнях. Тернопіль, 1998. 102 с.

.

